

5. Лисситса А. Куда курс держит украинский АПК: Зона свободной торговли с ЕС или Таможенный союз? [Електронний ресурс] / А. Лисситса. – Режим доступа: <http://latifundist.com/spetsproekt/34858-kuda-kurs-derzhit-ukrainskij-apk-zona-svobodnoj-torgovli-s-es-ili-tamozhennyj-soyuz.>, [10.08.2012 p.].

Summary. Economic globalization has led to a significant increase in agricultural trade. Over the past 30 years they have grown almost three times: from 220 to 669 billion dollars USA. With time Ukraine has increased its share in agricultural world exports and the domestic food market gradually adapts to the requirements and conditions of global and European market. However, with defining and specialising the process of European integration, problems of achieving mutual trade benefits in certain types of agri-food products, priorities of exports and imports and their regulation within the FTA are appeared. These arguments are influential in determining characteristics of short-term processes in the context of trade relations in the agricultural sector between the EU and Ukraine.

The article describes trends that are shaping agricultural market when taking into account conditions of Free Trade Area (FTA) agreement and priorities of the EU Common Agricultural Policy (CAP EU). Volumes of export and import of agro-food products during 2009-2011 years have been calculated and analyzed. This is the basis for proposals to improve trading directions between Ukraine and European countries. The positive market changes have been identified which will occur when the domestic agricultural sector will focus on the European market; this will accelerate the process of adapting to the FTA requirements.

A detailed analysis of agricultural trade between Ukraine and EU led to the conclusion that further improvements require the following areas of domestic agricultural sector: 1) government financial support mechanism review towards small and medium-sized producers, 2) motivation to create an attractive investment climate within agriculture sector; 3) strengthen controls over imports of agro-food products; 4) credit funds allocation for reconstruction of enterprises and others. These proposals beneficial to both, agrifood products producers and consumers; do not conflict with the content of the CAP EU and necessary for favorable agricultural conditions development in the future.

УДК 322:316

Ілляшенко К.В.,
к.е.н., доцент ТДАТУ

ЗНАЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ В ІНФОРМАЦІЙНОМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ФУНКЦІОНУВАННЯ СУЧАСНОГО ПІДПРИЄМСТВА

Анотація. У статті висвітлені основні функції економічної діяльності, визначено роль економічного аналізу при прийнятті управлінських рішень, досліджено значення економічного аналізу в інформаційному забезпеченні функціонування підприємства, обґрунтовані подальші напрямки розвитку інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності підприємств

Ключові слова: аналіз, значення, інформація, функціонування, підприємство

Постановка проблеми. Уміння використовувати прийоми та методи економічного аналізу в умовах сучасної економіки мають особливу актуальність, особливо для керівників підприємств, які бажають, здійснюючи підприємницьку діяльність при обмеженості використовуваних ресурсів, одержувати якнайбільший прибуток. Тому перед підприємцями та управлінським персоналом постає проблема пошуку та реалізації альтернативних рішень. Найбільш необхідним елементом для прийняття управлінських рішень є достовірна, корисна та своєчасна інформація. Тому визначення значення економічного аналізу в інформаційному забезпеченні функціонування підприємства є дуже актуальним.

Аналіз останніх досліджень. Проблематикою методики економічного аналізу займалися провідні українські та іноземні вчені, такі як Бутинець Ф.Ф., Гінзбург О.І., Мних Є.В., Олійник О.В., Прокопенко І.Ф., Савицька Г.В. тощо. Але на фоні постійного збільшення інформатизації економіки значення економічного аналізу в інформаційному забезпеченні функціонування підприємства все ще мало досліджена.

Ціль роботи. Визначити значення економічного аналізу в інформаційному забезпеченні функціонування підприємства та обґрунтувати подальші напрямки його розвитку.

Виклад основного матеріалу. При визначенні поняття інформаційного забезпечення економічного аналізу необхідно виходити з основних етапів процесу керування діяльністю підприємств і враховувати роль економічного аналізу в ньому.

Як відомо, виділяються три основних етапи процесу управління: збір і обробка інформації, аналіз і прийняття управлінських рішень, серед яких аналіз займає проміжне місце. Звідси виходить, що інформаційне забезпечення аналізу є складовою частиною в системі інформаційного забезпечення управління, також як аналіз є елементом, рівнем процесу управління [1, с. 124].

Зазначимо, що головні функції економічної діяльності полягають у наступному:

- інформаційне забезпечення управління (збір і обробка інформації, упорядкування інформації про економічні явища та процеси);
- аналіз ходу та результатів економічної діяльності, оцінка її успішності та можливостей удосконалення на основі обґрунтованих критеріїв;
- планування (прогнозування, перспективне та поточне планування економічної системи);
- організація управління (організація ефективного функціонування тих або інших елементів господарського механізму з метою оптимізації використання трудових, матеріальних і грошових ресурсів);
- контроль виконання бізнес-планів і управлінських рішень.

Перші дві функції відбивають технологічні етапи управління та зводяться до інформаційного й аналітичного забезпечення процесу прийняття рішень. Прийняття рішень здійснюється у вигляді функцій управління, що відбивають тимчасові етапи керування: етап попереднього управління, етап оперативного управління та заключний етап управління.

Планування – важлива функція у системі управління виробництвом на підприємстві. З його допомогою визначаються напрямки і зміст діяльності підприємства, його структурних підрозділів і окремих працівників [2, с.132].

Головним завданням планування є забезпечення планомірності розвитку економіки підприємства, визначення шляхів досягнення кращих кінцевих результатів.

Для управління виробництвом необхідно мати повну та правдиву інформацію про хід виробничого процесу, а також виконання планів. У зв'язку із цим однією з функцій управління виробництвом є облік. Облік забезпечує безперервний збір, систематизацію й узагальнення даних, необхідних для управління виробництвом і контролю виконання планів і виробничих процесів.

Однак для управління виробництвом необхідно мати уяву не тільки про хід виконання плану та результати господарської діяльності, але й про тенденції та характер змін, що відбуваються в економіці підприємства.

Осмислення та розуміння інформації досягається за допомогою економічного аналізу [3, с.31].

У процесі аналізу первинна інформація проходить аналітичну обробку (рис.1).

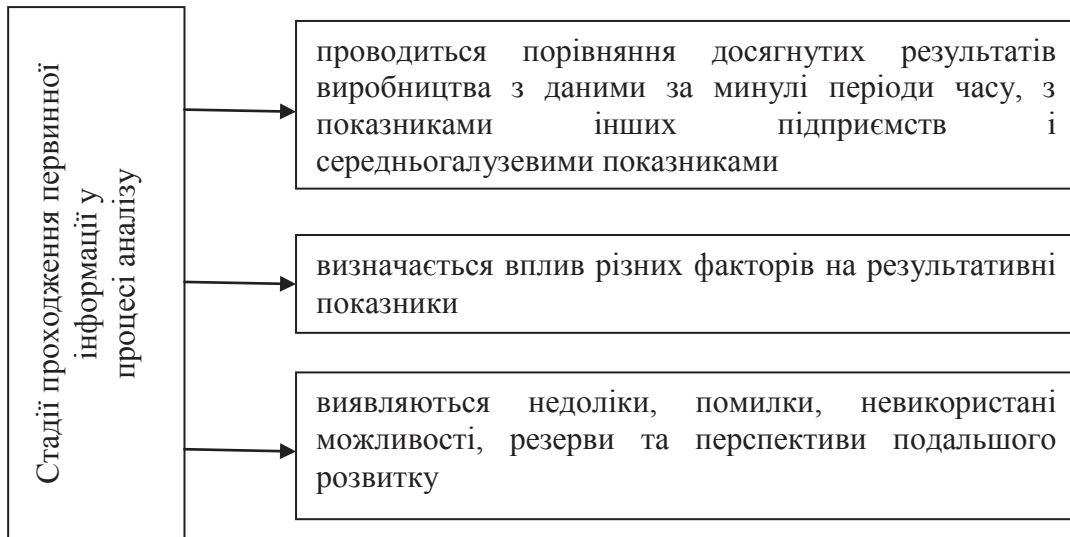

Рис. 1 Стадії проходження первинної інформації у процесі аналізу

На підставі результатів аналізу розробляються й обґрунтовуються управлінські рішення. Економічний аналіз передуює рішенням і діям, обґрунтовує їх, забезпечує об'єктивність і ефективність використання інформації [4, с.82].

Отже, економічний аналіз – це функція управління, що забезпечує науковість прийняття рішень, він тісно пов'язаний із плануванням і прогнозуванням виробництва. Без глибокого аналізу неможливе здійснення цих функцій.

Аналіз має важливе значення при підготовці інформації для планування, оцінці якості й обґрунтованості планових показників, контролі виконання планів. Планування починається та закінчується аналізом результатів діяльності підприємства. Аналіз дозволяє підвищити рівень планування, зробити його науково обґрунтованим [1, с.105].

Більше значення приділяється аналізу при визначенні та використанні резервів підвищення ефективності виробництва. Він сприяє ощадливому

використанню ресурсів, виявленню та впровадженню передового досвіду, наукової організації праці, нової техніки та технологій виробництва, попередженню зайвих витрат тощо [4, с.98].

Можна стверджувати, що економічний аналіз є важливим елементом у системі управління виробничою діяльністю, діючим засобом виявлення внутрішньогосподарських резервів, основою розробки науково-обґрунтованих планів і управлінських рішень [3, с.34].

Значення аналізу як засобу управління виробництвом з кожним роком зростає. Це передусім пов'язано з:

- необхідністю неухильного підвищення ефективності виробництва;
- переходом до ринкових відносин;
- створенням нових форм господарювання у зв'язку з роздержавленням економіки й економічних реформ;
- інформатизацією суспільства та економіки у цілому.

На нашу думку, у сучасних умовах управлінські рішення та дії повинні бути засновані на точних розрахунках, глибокому та всебічному економічному аналізі. Вони повинні бути науково-обґрунтованими, мотивованими, оптимальними. Жодний організаційний, технічний чи технологічний захід не повинен здійснюватися доти, поки не обґрунтована його економічна доцільність.

Недооцінка значення аналізу, помилки у планах і управлінських діях на сучасному етапі приведуть до чутливих втрат і, навпаки, підприємства, де серйозно ставляться до аналізу, мають гарні результати, високу економічну ефективність.

Інформація отримана за результати економічного аналізу дає можливість вжити заходи, направлені на зміну цілей і зобов'язань, щоб уникнути в майбутньому виникнення втрат і зниження ефективної роботи підприємства.

Висновки. За результатами проведеного дослідження ми можемо зробити висновок про виняткову важливість проведення економічного аналізу для забезпечення підприємства необхідною для його діяльності інформацією. За

допомогою економічного аналізу відбувається осмислення та розуміння інформації, її розшифрування у зрозумілому для спеціалістів економічної сфери сенсі. Особливу роль економічний аналіз грає в ринковій економіці, де він багато в чому носить ситуаційний характер, пристосовуючись до умов невизначеності, характерним для ринкової економіки. Інакше кажучи, значення економічного аналізу в інформаційному забезпеченні функціонування підприємств є дійсно дуже значним, тому розглянуті питання залишаються актуальними та заслуговують подальших глибоких досліджень.

Література:

1. Прокопенко І. Ф. Методика і методологія економічного аналізу / І. Ф. Прокопенко, В. І. Ганин / К.: Центр учбової літератури, 2008. – 430 с.
2. Бутинець Ф. Ф. Економічний аналіз : Практикум: Навч. пос. / Ф. Ф. Бутинець , Є. В. Мних, О. В. Олійник / Житомир: ЖІТІ, 2006. – 416 с.
3. Крапка Л. П. Інформаційна складова аналізу / Л. П. Крапка // Економіка підприємств. – 2009. - №11. – С. 29-35.
4. Гинзбург А. И. Экономический анализ. Краткий курс. 2-е изд. / А. И. Гинзбург / С.Пб. : ПИТЕР, 2010. – 208 с.

***Аннотация.** В статье освещены основные функции экономической деятельности, определена роль экономического анализа при принятии управленческих решений, раскрыты объективные предпосылки роста важности осуществления анализа хозяйственной деятельности, исследовано значение экономического анализа в информационном обеспечении функционирования предприятия, обоснованы дальнейшие направления развития информационно-аналитического обеспечения деятельности предприятий*

***Ключевые слова:** анализ, значение, информация, функционирование, предприятие*

***Summary.** The most necessary element for adoption of administrative decisions is reliable, useful and timely information. Therefore definition of a role of the economic analysis in information support of activity of the enterprise is very actual. In article the main functions of economic activity are shined, the role of the economic analysis at adoption of administrative decisions is defined, objective preconditions of growth of importance of implementation of the analysis of economic activity are opened, value of the economic analysis in information support of functioning of the enterprise is investigated, the further directions of development of information and analytical ensuring activity of the enterprises are proved*

***Keywords:** analysis, value, information, functioning, enterprise*